

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: Oponent

Autorka práce: Anna Pavlačková

Název práce: Ethnoscapes a socioscapes: Praha ve zkušenostech vietnamských imigrantů.

Vedoucí -práce: Mgr. Jakub Grygar, PhD.

Oponent: Mgr. Jan Šamánek

Navržené hodnocení: Dobře (3)

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je v formulován vágně a pojmy obsažené v názvu práce jsou uvedeny s ohledem na kontext práce také jen zběžně. Konkrétní výzkumné otázky autorka označuje jako hypotézy, přestože o hypotézy nejde (otázku nelze potvrdit či vyvrátit). Otázky jsou definovány velmi obecně a dle mého názoru na některé z nich nelze odpovědět za použití uvedených metod, nebo nezapadají do konceptu práce, tak jak je představena. Např. jde o otázku „Je míra integrace ovlivněna plány do budoucna?“ Podle mého názoru jsou, s ohledem na aspirace práce a nemožnost zobecnitelnosti závěrů z výzkumu a kvantifikace výsledků, některé otázky nevhodně formulovány (viz výše). Další zcela vybočují z obecné orientace práce a mohou velice pravděpodobně být zodpovězeny na základě výsledků jiných studií. Např. jde o otázku „Praktikují Vietnamci v ČR stále své zvyky?“ Obecně mám dojem, že předložené otázky jsou silně nesourodé a je obtížné hledat body, ve kterých by se odpovědi na ně protkly a přinesly tak určitá složitější zjištění se sociologickou hodnotou.

Ačkoliv autorka sama odmítá zobecnitelnost závěrů své práce na skupinu širší, než je skupina jejích respondentů a respondentek, v analytické části na jednom místě (bod 3.2) píše, že jí šlo o objevení nějakých určitých pravidel. Tomu odpovídá i její další postup. Domnívám se, že design výzkumu takovémuto cíli zcela nevyhovuje a jeho síla spočívá naopak v co nejhlubším objasňování individuálního chápání prostoru jednotlivých respondentů a respondentek a jejich jednání s ohledem na tyto představy. Zmapování celé rodiny skýtá dobrou příležitost pro vysvětlení individuálních drah a představ a pokus o odhalování pravidel a obecností jde podle mě naprosto opačným směrem a je promeškáním této příležitosti.

Metodologické nejasnosti a pravděpodobně i nejasné představy o zacílení textu mají podle mě vliv i na to, že informace předkládané v analytické části oscilují mezi popisem vztahu respondentů k určitým místům a vyprávěním o historii či kultuře rodiny atd. Informace z obou těchto oblastí mají samozřejmě svůj význam, ale jejich použití podle mě musí být systematické a jasně směřovat k nějakému rozuzlení v podobě vyřešení výzkumného problému. Jinak řečeno, čtenáři musí být jasné, proč je ta která informace uvedena. Zde mi přijde, že autorka spíše sledovala strukturu výpovědi respondentů a tomu podřídila strukturu své práce, než aby jí postavila okolo předem stanovených cílů.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka pracuje s dostatkem relevantní literatury, a to jak českojazyčné, tak cizojazyčné. Významnější mezeru v podkladech vidím v oblasti metod analýzy rozhovorů. Uvítal bych lepší hlubší definici a širší kontextualizaci hlavních pojmů.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Ačkoliv je v práci částečně rozebrána metoda analýzy dat, není zcela zřejmé, jak tato analýza probíhala a jaká rovina textu vlastně autorku zajímala. Byly pro autorku klíčové samotné explicitní sdělení respondentů a respondentek a jejich významy, nebo se zaměřovala například na rámce objevované v textu? Existuje nějaká konkrétní metoda, ze které autorka vycházela (např. Grounded Theory)? Myslím si, že aby bylo možné práci plně rozumět a pochopit, k jaké rovině textu se výpovědi vztahují, je klíčové takovouto informaci mít.

Jak jsem již zmínil u bodu 1., z práce jsou patrné určité autorčiny nejasnosti o možnostech, výhodách a nevýhodách využití kvalitativních výzkumných metod, což se odráží ve stanovených otázkách, ale i v tom, jakým způsobem bylo přistupováno k analýze.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

I analytická část práce je velice popisná a původních závěrů podložených argumenty vyplývajícími z analýzy je zde poskrovnu (odkazují konkrétně k tématu „ethnoscapes a socioscapes,“ které má být pro práci centrální, jak lze hádat z pozornosti, jíž autorka v úvodu těmto pojmům věnuje). Argumenty zde mají vyplývat z analýzy rozhovorů a mentálních map a z textu by mělo být jasné ukotvení předkládaných argumentů v těchto oblastech. To se částečně děje, ale podle mého názoru by bylo vhodné ukotvení argumentů v datech (potažmo jeho zřejmost) ještě posílit. Ačkoliv je patrné ukotvení některých zjištění v datech, u těch nejstěžejnějších – tj. vztahujících se ke vnímáním městského prostoru, ethnoscapes atd. (kde má dle vymezení tématu ležet těžiště práce) – ho často postrádám. Ukotvení argumentů v mapách je ještě méně zřetelné. Navíc je tím pádem ještě méně zřetelné, zda se ten který argument zakládá na datech získaných z rozhovorů nebo z map.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Z textu je zcela jasné, zda jsou uváděná tvrzení autorčina, nebo převzatá. V tomto ohledu je práce naprosto v pořádku.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

V práci jsem na několika místech našel mezery v odkazovém aparátu (chybějící přesný odkaz na zdroj, nejednotná forma odkazů). Našel jsem také poměrně velké množství pravopisných chyb (většinou podobného charakteru) či překlepů.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Jako velice dobrý nápad mi přišel výběr respondentů z řady stejné rodiny, protože skýtá potenciál pro komplexní prozkoumání určitého jasně definovaného pole specifického svými vnitřními vztahy. Mentální mapy v takovém kontextu mohly napomoci odkrývání povahy těchto vztahů atd. Autorka však bohužel podle mého tento potenciál nevyužila. Vzájemné vztahy respondentů a jejich vztah k představám o prostoru jsou v práci silně upozaděny a překryty popisnými informacemi, které nepronikají pod hladinu významu explicitního sdělení výpovědí jednotlivých respondentů, což je podle mě škoda. To mě přivádí k obecnému dojmu, že se autorce příliš nepodařilo udělat krok od

popisu určitých jevů (výčet míst, která respondenti navštěvují, popis jejich rodinného zázemí, vztahu ke kultuře atd.) k hlubšímu sociologickému popisu (a pokud možno i pokusu o vysvětlení jejich vzájemných vztahů.

8. *Náměty na diskuzi při obhajobě práce.*

- Jak byly analyticky provázány rozhovory a mentální mapy?
- V práci se velmi často věnujete vybavení domácnosti a zejména tomu, zda respondenti mají či nemají oltář. Jaký je vztah těchto informací k prostorovým představám respondentů o Praze?
- Co bylo Vaším hlavním zájmem při psaní této práce? Každodenní život a kultura respondentů, jejich prostorové představy o Praze, nebo něco jiného?
- Proč jste se rozhodla v rozhovorech využít kategorie používané Waltrem Benjaminem? Myslíte, že jsou aplikovatelné na jinou dobu a jiné prostředí?
- Z jakého důvodu jste se rozhodla využít konceptů sociospheres, socioscapes a ethnospheres? Historicky jsou ukotveny ve snaze o překlenutí zvěcněných národních, etnických, komunitních či jiných rámců představ o vnímání města.
- Jak z Vašeho pohledu práce přispěla k poznání o životě vietnamské minority v České republice?

Celkové hodnocení práce:

Ačkoliv autorka do psaní práce šla evidentně s velmi zajímavými inspiracemi, které jí mohly navést k napsání kvalitní a poutavé práce, výsledný text silně trpí absencí jasného hlavního cíle, což v důsledku znamená teoretickou, metodologickou, ale i tématickou roztříštěnost. Ačkoliv pojmy použité již v názvu naznačují, že ústředním tématem textu by měl být prostor Prahy a vztah respondentů k němu, v samotné práci jsou to spíše určité okruhy diskuse. Z mého pohledu je nesnadné určit, jak přesně měla práce rozšířit poznání o životě Vietnamské menšiny v Praze (které jinak autorka dobře mapuje s využitím dostupné existující literatury), tedy kde je její těžiště a hlavní přínos. Práce trpí menšími formálními a stylistickými nedostatky.

Datum: 31.8.2013

Podpis:

